

Särskilda riktlinjer avseende specialisttandvård för barn och ungdomar

1.1 Bakgrund

Dessa *särskilda riktlinjer avseende specialisttandvård för barn och ungdomar* är avsedda att komplettera och förtydliga förfrågningsunderlag och upphandlingsdokument som avser barn- och ungdomstandvård.

Region Stockholm ska svara för regelbunden och fullständig tandvård för personer till och med det år då de fyller 23 år och som är folkbokförda i Stockholms län samt barn som inte fyllt 18 år och som är asylsökande eller vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.

All tandvård ska syfta till att personen får en tillfredsställande bettsituation, där nödvändiga tandvårdsinsatser ska vara slutförda under det år patienten fyller 23 år för att vara avgiftsfri för patienten. Det faktum att tandvårdsbehov kan kvarstå efter det år patienten fyller 24 år, berättigar inte till fortsatt tandvård på regionens bekostnad. Patienten ska upplysas om dessa förutsättningar av vårdgivaren och det ska i patientjournalen skriftligen framgå om patienten ska betala en del av tandvården själv till exempel enligt det statliga tandvårdsstödet regelverk innan behandlingen är påbörjad.

Enligt [4 § tandvårdslag \(1985:125\)](#) ska vårdgivaren, innan en undersökning eller viss behandling påbörjas, upplysa patienten om kostnaden för åtgärden. Om flera behandlingar behövs ska vårdgivaren upplysa patienten om de beräknade sammanlagda kostnaderna för behandlingarna. Om förutsättningarna för behandlingsförslaget eller kostnadsberäkningen ändras ska patienten upplysas om detta och om anledningen till ändringen.

Vidare är vårdgivarens informationsansvar mot vuxna patienter omfattande enligt [förordning \(2008:193\) om statligt tandvårdsstöd](#).

Om tandreglingsbehandling *önskas* av patienten och behandlingsbehovet *inte* motsvarar 3 eller 4 enligt Region Stockholms behandlingsbehovsindex, ska tandregleringen inte utföras på regionens bekostnad. Patienten bekostar själv all tandvård som är en del eller följd av tandregleringsvården såsom extraktioner, friläggningar, retention etc.

1.2 Behandling av tandluckor

Förstahandsvalet vid åtgärdande av tandluckor inom barn- och ungdomstandvård är ortodontisk slutning.

Behandling av tandluckor är ersättningsberättigande om bittavvikelsen motsvarar Region Stockholms behandlingsbehovsindex 3 eller 4, oavsett om behandlingen innebär protetisk rehabilitering och/eller habilitering med tandreglering.

Om protetisk ersättning är nödvändig för att uppnå ett estetiskt och funktionellt godtagbart resultat vid behandling av tandlucka i fronten (3:a–3:a),

omfattas behandlingen av den avgiftsfria barn och ungdomstandvården. Det ska framgå av patientjournalen varför ortodontisk luckslutning inte är möjlig.

Protetisk ersättning i en tandlucka i sidopartierna (4:a–7:a) omfattas av den avgiftsfria barn och ungdomstandvården *endast* när det föreligger särskilda skäl. Exempel kan vara stabilisering av bettrelation efter avslutad ortodontisk behandling eller andra situationer där hög risk för negativ bettutveckling föreligger, såsom utveckling av djupt bett med gingival sårgörning. Agenesi av andra premolaren som enda diagnos innefattas således ej.

1.3 Tandregleringsbehandling som ett led i annan specialisttandvårdsbehandling

Ingen specialisttandläkare får på egen hand besluta om behandling inom annan specialitets område utan att i patientjournalen dokumenterat samråd/ konsultation och övergripande terapi- och behandlingsplan.

Innan tandregleringsbehandling kan startas ska det tillsammans med de övriga berörda specialisttandläkarna finnas en gemensam terapi- och behandlingsplan. Det ska framgå av patientjournal att terapi- och behandlingsplan är kommunicerad med patient och/eller vårdnadshavare.

Om specialisttandläkare inom annan specialitet än ortodonti bedömer att tandregleringsbehandling är *nödvändig* för genomförande av övrig specialisttandvårdsbehandling kan tandregleringscheck utfärdas av konsulttandläkare även om vårdbehovet inte omfattas av 3 eller 4 enligt Region Stockholms behandlingsbehovsindex. Stor restriktivitet skall råda i dessa fall. Specialisttandläkarnas bedömning ska i patientjournalen ha ett dokumenterat samråd/konsultationstillfälle med berörda specialisttandläkare. Underlaget för beslut om tandregleringscheck och för fortsatt hantering anmäls i Libretto av konsultationstandläkaren inom tillstånd 5914.

1.4 Implantatbehandling

I Region Stockholm är implantatbehandling på barn och ungdomar specialisttandvård. Avgörandet om implantatbehandling sker i samråd mellan specialisttandläkare inom oral protetik och/eller pedodonti samt berörd käkkirurg eller parodontolog. Det ska framgå av patientjournalen varför tandregleringsbehandling inte är möjlig.

Följande förutsättningar gäller för implantatbehandling:

1. Implantatbehandling i fronten *kan* ingå i den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården i de fall där ortodontisk luckslutning inte är möjlig.
2. Implantatbehandling i sidopartierna *kan inte utan* särskilda och dokumenterade indikationer ingå i den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården. Exempel kan vara stabilisering av bettrelation efter avslutad ortodontisk behandling eller andra situationer där hög risk för negativ bettutveckling föreligger såsom utveckling av djupt bett med gingival sårgörning. Stor restriktivitet ska gälla. Agenesi av andra premolaren som enda diagnos innefattas således ej.

1.5 Multidisciplinära möten

Samråd och/eller konsultationstillfällen kan omfatta så kallade multidisciplinära möten. Vid dessa ska minst tre (3) specialiteter närvara, inklusive ortodontisten.

Ortodontisten samt den/de specialisttandläkare som ska utföra tandvården ska i patientjournalen styrka samrådet/konsultationen. Multidisciplinärt möte ska inte vara av seminarie-/utbildningskaraktär. Om samrådet/konsultationstillfället diskuterar möjlighet till tandregleringscheck ska patientansvarig allmäntandläkare kontaktas och delges underlag för remittering till konsulttandläkare angående tandregleringscheck. Om behörig konsulttandläkare deltar vid mötet kan denne besluta om tandregleringscheck, oavsett patientens folkbokföringsort i Stockholms län.

Konsultation för patient med pågående tandregleringsbehandling är inte ersättningsberättigande för patientansvarig ortodontist.